

DJURVÄLFÄRDSPOLICY FÖR KYCKLING

ÖVERGRIPANDE POLICY – SAMTLIGA DJURSLAG

MAX Burgers AB är sedan starten 1968 ett svenskt familjeägt företag. Som familjeföretag har vi målet att finnas kvar i många generationer. Vi vill vara ett hållbart företag i ett hållbart samhälle och ett föredöme i branschen, nu och i framtiden. Som en stor inköpare av råvaror av animaliskt ursprung ser vi djurvälstånd som en kritisk del av denna målsättning. Även om vi är ett restaurangföretag och inte själva föder upp, äger, transporterar eller slaktar djur, så har vi ett ansvar att se till att våra leverantörer uppfyller eller överträffar nationell lagstiftning och/eller erkända industristandarder för djursorg.

Vi väljer därför leverantörer som, liksom vi, arbetar för en etisk och ansvarsfull leveranskedja och som tar ansvar för att tillsammans med oss kontinuerligt utveckla och implementera förbättrade rutiner och metoder för djurvälstånd. Som ett minimum skall primärproducenter som levererar till MAX säkerställa en miljö som är förenlig med de fem friheterna för djurskydd (UK Farm Animal Welfare, 1979):

1. Frihet från törst, hunger och undernäring
2. Frihet från obehag
3. Frihet från smärta, skada och sjukdom
4. Frihet att uttrycka normalt beteende
5. Frihet från rädsla och nöd

Vi är dock inte experter inom djurvälståndsområdet, och ser det därför som en självklarhet att regelbundet föra en dialog med såväl kunskapscentrum som bransch- och intresseorganisationer för att hjälpa oss sätta såväl ambitiösa som realistiska mål inom djurvälståndsområdet. Utöver djurvälstånd så omfattar hållbarhet för oss på MAX även klimat, hälsa och rättvisa. Vi är därför måna om att samtliga dessa aspekter tas hänsyn till när vi fattar våra beslut.

Den övergripande policyn för **MAX i Sverige** avseende animaliska råvaror har sedan starten 1968 varit att de skall ha svenskt ursprung. Detta gäller såväl nötkött som bacon och kyckling. Vi ser detta som en investering i framtiden inom samtliga aspekter av hållbarhet. Det gör att vi bland annat känner oss trygga med att alla djur i vår leveranskedja som minimum omfattas av den svenska djurskyddslagstiftningen. Sverige är ett av de länder som ställer högst krav på djurhållning, vilket vi tycker är oerhört viktigt. Djurskyddslagstiftningen här går längre än EU:s minimikrav, både vad gäller djurens boendeförhållanden, transporter och regler kring smittskydd och djurhälsa, och Sverige har lägst antibiotikaförbrukning inom EU.

Sedan ett antal år tillbaka så finns MAX även i **andra länder** än Sverige. Även i dessa länder vill vi vara ett hållbart företag i ett hållbart samhälle. Alla länder har inte kommit lika långt i frågor om klimat, djurvälstånd, hälsa och rättvisa. Detta innebär att vi utifrån varje lands förutsättningar behöver skapa

en handlingsplan för att steg för steg uppnå kontinuerliga förbättringar, och det är ett arbete vi precis har påbörjat.

Utöver denna övergripande policy för råvaror av animaliskt ursprung så arbetar vi mer specifikt enligt nedan.

KYCKLING

European Chicken Commitment (ECC) är en policy som gemensamt tagits fram av 32 djuromsorgsorganisationer i Europa. ECC är ett välkommet initiativ och särskilt viktigt för att uppnå en hög nivå av djurvälstånd för kycklingar i samtliga europeiska länder. Då MAX i Sverige endast använder kycklingar uppfödda och slaktade i Sverige så innebär detta att vi redan ligger mycket nära kriterierna i ECC.

Samtliga kycklinguppfödare som levererar till MAX i Sverige är medlemmar i Svensk Fågel och omfattas därmed av deras djurvälståndsprogram utöver den svenska djurskyddslagstiftningen. En jämförelse av Svensk Fågels krav och ECCs kriterier kan ni läsa [här](#).

Svensk Fågels krav innebär bland annat att (Källa: Svensk Fågel):

1. Kycklingarna inte får några hormoner eller tillväxtantibiotika.
2. Kycklingarnas hälsa kontrolleras dagligen genom bondens tillsyn av sina kycklingar samt följs upp av Länsstyrelsens veterinärer och externa oberoende kontrollanter
3. Kycklingarna går lösa i uppvärmda stallar på en bädd av halm, flis eller kutterspån där de kan sprätta fritt och har fri tillgång till vatten och mat.
4. Stallar byggda efter 1994 har fönster som släpper in dagsljus och ljuset regleras över dygnet, så att det t ex släcks ner på kvällen/natten för att underlätta sömn.
5. Stallarna kontrolleras av externa, oberoende kontrollanter och genom Länsstyrelsens djurskyddskontroll. Belägningsgraden regleras och baseras på dessa kontroller och får aldrig överstiga en maxvikt om 36 kg/m² på slaktdagen. Detta kan jämföras med EU:s övre gräns om 42 kg/ m².
6. Näbbtrimning är förbjuden. Istället arbetas förebyggande med fodersammansättningen och miljön i stallarna för att minimera förekomsten av att fåglarna pickar på varandra.
7. Insamling till slakt oftast sker när stallet är nedsläckt och kycklingarna är i vila, för att minimera stress.
8. Förare av kycklingtransporter har krav på utbildning kopplat till djurvälstånd, för att kycklingarna skall må så bra som möjligt under transporten.
9. Samtliga kycklingar bedövas innan avlivning, och i svenska slakterier kontrolleras alltid att detta sker i enlighet med Sveriges lagstiftning.

I Sverige har MAX påbörjat arbetet med att utvärdera likheter och skillnader mellan ECCs kriterier och Svensk Fågels krav. ECC tar upp viktiga kriterier för djurvälstånd, som MAX tar fasta på. Vi kan dock även se komplexa utmaningar avseende andra hållbarhetsaspekter så som exempelvis klimatpåverkan, som vi nu utvärderar.

Målbild 2026

År 2026 ska vi, i samarbete med branschorganisationer och annan expertis, ha uppnått:

1. Att all kyckling som serveras på våra restauranger ska vara producerad i enlighet med EU: s lagar och regler för djurskydd, oavsett kycklingens ursprungsland. – *i linje med ECCs minimikrav.*
2. En maximal belägningsgrad på 30 kg/m² i kombination med god stallmiljö och goda djurvälståndindikatorer. – *i linje med ECCs minimikrav kompletterat med Svensk Fågels krav på uppföljning av specifika djurvälståndindikatorer.*
3. Slaktkycklingsraser med goda välfärdsresultat, som uppfyller kriterierna i RSPCA Broiler Breed Welfare Assessment Protocol eller annan motsvarande standard. – *detta utvärderar vi nu för att få klarhet i hur valet av raser påverkar övriga hållbarhetsaspekter, t ex klimat och resursanvändning.*
4. Att all kyckling som serveras på våra restauranger är uppfödda i kycklingstallar som uppfyller då aktuella vetenskapliga rekommendationer avseende:
  - Ljusstyrning och tillgång till naturligt ljus. – *inom detta område söker vi mer fakta kring optimal ljusstyrning för kycklingar.*
  - Möjlighet till naturligt beteende med exempelvis sittpinnar och tillräcklig yta och substrat för att sprätta och picka, i förhållande till stallens belägningsgrad – *i linje med ECCs minimikrav, dock kompletterat med att belägningsgraden kan komma att påverka den exakta omfattningen av sittpinnar och yta.*
  - Luftkvalitet som uppfyller de högsta kraven enligt gällande direktiv, oavsett belägningsgrad. – *i linje med ECCs minimikrav*
  - Att inga burar eller flervåningssystem används – *i linje med ECCs minimikrav*
5. Att all bedövning sker genom kontrollerad gasbedövning ("Controlled Atmospheric Stunning", CAS) med användning av inert gas (ädelgaser eller kvävgas) eller ett flerfasigt system, alternativt användning av en effektiv elbedövning utan att vända kycklingarna upp och ned vid medvetande. – *i linje med ECCs minimikrav.*
  - **Utfall:** 100% av den kycklingråvara som används i MAX produkter i Sverige kommer från vår leverantör Kronfågels slakteri i Valla och bedövas med kontrollerad gasbedövning innan avlivning.

6. En årlig revision via tredjepart av våra kycklingleverantörers rutiner, och efterlevande av dessa, presenterad i en offentlig rapport – *i linje med ECCs minimikrav*

Ovan är vår målbild idag (2021). MAX målbild, liksom ECC's kriterier, gäller dock från 2026. Detta innebär att vi jobbar kontinuerligt och målmedvetet med att uppnå målbilden till 2026 och rapporterar regelbundet om arbetets fortskridande. I samarbete med våra leverantörer, branschorganisationer och andra stora inköpare av kyckling fortsätter vi verka för en positiv utveckling inom hållbarhet, där djurvälstånd är en mycket viktig aspekt.

Som en del i detta arbete så har MAX valt att under hösten 2021 delta i en forskningsansökan till EU avseende djurvälstånd tillsammans med ett internationellt konsortium lett av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Syftet med detta är att vi kontinuerligt vill ta del av aktuell forskning inom ämnet och på så sätt vidareutveckla våra krav. Det är därför inte osannolikt att denna målbild kan komma att revideras och specificeras ytterligare inom de närmsta 2–4 åren för att säkerställa att steg tas i rätt riktning. Detta innebär även att vi löpande kan komma att omvärdera de ECC-kriterier som vi fortfarande utvärderar.

Mål för 2022

1. Vi ska ta fram en koncernövergripande inköpsstrategi avseende hållbarhet för samtliga aktuella djurslag.
2. Vi ska aktivt delta i forskningsprojekt inom djurvälstånd (givet att ansökan beviljas av EU)
3. Vi ska samverka med expertis (kunskapscentrum, bransch- och intresseorganisationer¹) för att ta fram mätbara delmål i vår strävan att uppnå målbilden för 2026.

---

¹ T ex Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Nationellt Centrum för Djurvälstånd (SCAW), World Animal Protection Sverige, Svensk Fågel, Livsmedelsföretagen, Visita